

Yerel Halk Açısından Yavaş Şehir Akımı Algısı: Perşembe Örneği

Emel Numanoğlu*, Evren Güçer

ÖZET

Anahtar Kelimeler:
Yavaş Şehir
Cittaslow Algısı
Perşembe İlçesi
Yerel Halk

Makale Geçmişi:
Geliş: 07.05.2018
Kabul: 22.11.2018

Yavaş Şehir anlam olarak, o bölgede hayatını devam ettiren yerel halkın, doğal ve kültürel yapısı bozulmamış, çevre kirliliğinden uzak bir şekilde günlük faaliyetlerine devam etmesi için modern şehir kavramına alternatif olarak ortaya atılmıştır. Bu çalışmada yavaş şehir kavramının Perşembe ilçesine olumlu ve olumsuz etkileri araştırılmıştır. Bu kapsamda literatür taraması yapılarak yavaş şehirlerin ortaya çıkmasındaki nedenler ve yavaş şehir kriterleri üzerinde durulmuş, yapılan anket çalışmalarıyla da yerel halk açısından etkileri araştırılarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Son bölümde ise yapılan anket çalışmasının verileri analiz edilmiş ve genel bir değerlendirme yapılmıştır. Bu çalışmada Cittaslow unvanına sahip Perşembe ilçe halkının memnuniyet derecesi araştırılmış ve turist artışındaki etkisi değerlendirilerek bu unvanın turizme olumlu katkı sağladığı görülmüştür.

In Terms of Local People, The Cittaslow Movement Perception: The Case of Perşembe

ABSTRACT

Keywords:
Slow City
Cittaslow Perception
Perşembe District
Local People

Article History:
Submitted:07.05.2018
Accepted:22.11.2018

Cittaslow meaningly has been put forward as an alternative to the concept of modern city, for the people who continue to live in that region, in order to continue to their daily activities away from environmental pollutions and their natural and cultural structure is to be unspoiled. At the same time, it has been focused on the cultural, natural and economical structures. In this study, it was aimed to focus on the positive and negative effects of Cittaslow concept to the Perşembe district. Within this context, by making a literature review, it has dwelled on the reasons how Cittaslow emerged and what is the criterions of Cittaslow and by the means of survey studies. It has been aimed to obtain data in terms of local people. At the final section, it has been made a general evolution and analyzed the data of survey research. In this study, satisfaction degree of the people who live in Perşembe district that has Cittaslow tittle has been researched and by evaluating the impact on tourist increase, it has been monitored that this tittle contributes positively to tourism

Doi: <http://dx.doi.org/10.31822/jomat.489899>

1. Giriş

Küreselleşmenin kentlerin birçoğunu birbirine benzetmesi ve her birinde benzer yapılanmaların oluşması, dünya kentlerinin birbirinin aynı prototipi olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak kentler özgünlüğünü yitirip kendi kimliklerinden uzaklaşmaktadır (Kiper, 2004). Çağımızın zorunluluğu haline gelmesi birçok yararın yanında zararlar da karşı karşıya kalmamıza neden olmuştur (Karatosun ve Çakar,

2017). Küreselleşme ile dünya monoton bir köy haline gelmeye başlamıştır. Bu kavram mal, hizmet ve fikir alış-verişi için eşsiz bir fırsat olurken, yerel değerlerin ve yaratıcılığın kaybolmasına neden olmaktadır. Böyle bir yaşam tarzı ekonomik, sosyal ve kültürel dolaşımı artırırken diğer yandan bu çeşitliliğin “bölgesel” ve “yerel” olmaktan çıkmasına ve yok olmasına neden olmaktadır.

* Corresponding Author

Emel Numanoğlu:

Gazi Üniversitesi, Email: emelnumanoglu@gmail.com . Orcid ID: 0000-0001-7748-1808

Evren Güçer:

Doç. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Email: evrengucer@gazi.edu.tr, Orcid ID: 0000-0001-5454-6162

Research Paper

Jomat is licensed under Creative Commons Attribution-Noncommercial-Derivable 4.0 International License.

Turist tercihleri incelendiğinde, hızlı iş temposu ve monotonlaşan şehir hayatından uzaklaşıp sakin bir ortamda dinlenmek istedikleri görülmektedir. Bu bölgeler turistlerin açısından sakinlik ve dinginlik olarak algılanmaktadır (Coşar, 2013). Son yıllarda insanların beş yıldızlı otellerde tatil yapmak yerine alternatif tatil yörelerini, doğası bozulmamış mekânlarda dinlenmeyi ve yöresel besinleri tüketmeyi tercih etmektedirler. Yavaş şehir hareketi tam bu noktada ortaya atılarak yerel üretimin desteklendiği, sürdürülebilir tüketim anlayışının benimsendiği, şehirlerin mimarisi, doğası ve kültürünün korunup gelecek nesillere aktarılması amacıyla başlatılmıştır. İnsanların sürekli tüketim amaçlı yaşamdan sıyrılıp farklı yaşam biçimleri arayışı içerisinde girmeleri kentsel boyutta Cittaslow hareketinin başlangıcı olmuştur (Ünal, 2016).

Küçük yerleşim yerleri olan şehirlerde yaşamını idame ettiren halkın yaşam kalitesini yükseltmek, geleneksel ve yerel kültürel değerleri yaşatmak ve korumak, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla ‘yavaş’ algısı ortaya çıkmıştır (Akman, Akman ve Karakuş, 2018). Bu çalışmada küreselleşmenin etkisiyle kentlerin kaybolmaya yüz tutan ekonomik, sosyal ve kültürel değerlerinin yok olmasını önlemek ve yaşam kalitelerini yükseltmek amacıyla başlatılan Cittaslow hareketinin önemini, ortaya çıkış sürecini, bu süreçte bu unvana sahip olan Perşembe ilçesinin ekonomik, sosyo-kültürel ve beşeri yapısı üzerinde analizler yapılarak açıklanması amaçlanmıştır. Cittaslow unvanına sahip Perşembe ilçesindeki yerel halkın bakış açısının incelenmesi, bu markanın yerel halk üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerinin araştırılması önem arz etmektedir. Hem bilimsel literatüre katkı sağlamak hem de yerel halkı bu konuda daha fazla bilinçlendirmek amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

2. Slow Food Kavramı (Yavaş Yemek Kavramı)

Dünya’da sağlıklı çevrede yaşayabilmek adına birçok girişim ‘fast food’ (hızlı yemek) kültürünün hızla gelişmesi, insanlar arası iletişimi ve duygu paylaşımının azalmasına tepki olarak ‘yavaş yemek’ (slow food) hareketinin başlatılmasıdır.

Sonrasında küreselleşmenin getirdiği sıradanlık, insanlar arası iletişim ve kaynaşmanın azalmaya başlaması üzerine farklılıkların yok olmaya başlayıp tekdüze bir hayatın geleceği düşüncesiyle ‘Yavaş Şehir’ (Cittaslow) hareketi başlatılmıştır.

Slow Food kelime anlamı olarak sözlükte, “bir gıdanın, bir içeceğin, bir yemeğin kültürel değerlerle keşfedilmesine fırsat vermesi, tadının gerçek anlamda anlaşıldığı somut ve duygusal bir tecrübe” olarak tanımlanmaktadır (Petrini ve Padovani, 2012). Slow food hareketi, Mc Donalds’ın Roma’daki İspanyol merdivenlerinden birine fast food restoranı açmak istemesi üzerine Roma’da, İtalyan bir gastronom olan C. Petrini liderliğinde tabaklar dolusu makarna atılarak protesto edilmesiyle doğmuştur (Ergüven, 2011). Yeni açılan bu restoranın şehrin estetiğini bozduğu düşünülerek, doğaçlama olarak ortaya atılan bu hareket hızlı yemek yemeye tepki olarak giderek artmıştır. Daha sonraki yıllarda ise sadece yemek üzerinde değil, seyahat, eğitim, para, yaşam ve diğer alanlarda gelişen bir akım haline gelmiştir (Şahinkaya, 2010).

Unutulmaya yüz tutan lezzetlerin gelecek nesillere aktarılıp sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kültürel çeşitliliğin artması akımın en önemli ilkesidir (Leitch, 2013). Slow Food hareketi, Fast Food hareketine karşı olarak yerel ve doğal lezzetleri destekleyerek sağlıklı beslenmeyi, doyusuya yemek değil yerken yemeğin tadına varmayı hatta yiyeceği besinleri yetiştirmeyi amaçlar. Çevreyi, tüketiciyi ve üreticiyi koruyan bir akımdır. Geleneksel ürünlerin, ekolojik sistemin, sürdürülebilirliğin ve çeşitliliğin korunmasını sağlamanın yanı sıra yerel ekonomiye hareket vermeyi amaçlar (Günerhan, Erdem ve Günerhan, 2010). Bu hareket mevsimlik ve gündelik ürünler, unutulmaya başlayan geleneksel yemek tarifleri ve el sanatları ile bir arada yenilen yemekleri temsil eder (Honore, 2008).

Yavaş yemek hareketi, aynı zamanda fastfood kültürüne, geleneksel gıdaların unutulmasına, insanların yediklerinin tadının nasıl olduğu, nasıl üretildiğine ve seçtikleri yemek çeşitleri dünyayı nasıl etkilediği konusundaki umarsız tavırlarına karşı kurulmuş, kar amacı olmayan eko-

gastronomi organizasyonudur (Slowfood Gençlik, 2018). Slow Food, her kültürün kendine özgü tatlarının olduğunu ve genetiği ile oynanmamış ürünler ile geleneklerin yansıtılması gerekliliğini amaçlamaktadır. Marketlerdeki ve sanayilerdeki seri üretime karşı el sanatlarına yönelen ve yerel ürün yetiştiren çiftçilerin desteklenmesini öngörmektedir. Yavaş yemek, unutulmuş yemek çeşitlerini yeniden yaşatmak ve piyasada yeniden bilinmesini sağlamayı amaçlar. Yerel üreticilerin bürokrasi engellerinden sıyrılıp dünyanın her yerindeki market zincirlerine kolayca ulaşip yerel tatlarını tanıtmalarını sağlar (Honore, 2008).

Slow Food hareketi besinlerin yerel olmasını, doğal mevsimlerinde yetişmesini ve taze olarak sunumunu savunan bir düşüncedir. İlk elden tüketici ile buluşmasını ve böylece paketlenme, ambalaj ve nakliye zorunluluğu olmaksızın çevreye zarar vermeden doğrudan tüketiciye ulaşmasını sağlamayı amaçlar. Tüketici ile üretici arasında kısa yoldan iletişim sağlanarak üretici ve tüketici arasındaki mesafe kısalır ve tüketicilerin doğru bilgi ile bilinçlenmesi sağlanır. Arada herhangi bir tedarikçi olmaması da üreticinin emeğinin karşılığını alması sağlanır (Günerhan, Erdem ve Günerhan, 2010).

İlk Uluslararası Slow Food Kongresi 1990 yılında Venedik – İtalya’da düzenlenmiştir. Almanya’da ise 1992 yılında Königstein şehrinde, İsviçre’de ise ilk yavaş yemek hareketi 1993 yılında başlamıştır. Merkezi İtalya – Bra’da olan yavaş yemek hareketinin amacı yöresel yiyeceklerin ön plana çıkarılarak damak tatlarının geliştirilmesidir (Günerhan, Erdem ve Günerhan, 2010). Yavaş Yemek hareketine katılım tamamen gönüllülük ve demokratik esaslar doğrultusunda olur. Katılım bireysel ve herkese açıktır. Dünya’nın birçok noktasında Slow Food merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerin üyeleri yerel gruplar tarafından organize edilmektedir. Slow Food, yöresel üretim ve ürünlerin sürdürülebilirliğini, yöresel pişirme yöntemlerinin devamlılığını, Slow Food mesajının yayılarak çoğalmasını ve eğlenmeyi kendine amaç edinen bir harekettir (Yurtseven, 2007).

Genetiği bozulmamış tarım ve gıda güvenliği gibi toplumsal tabanlı bir gıda hareketi olan Slow

Food, kültürel kimliğe ve beslenme alışkanlıklarına yaptığı vurgu ile diğerlerinden farklılaşır (Hayes-Conroy ve Martin, 2010). Özgün kültür ve yöresel mutfak kültürü yoluyla sürdürülebilirliğin sağlanması ve uluslararası bir ağ tarafından desteklenmesi fikri, zararlı katkı maddeleri içeren gıdaların tüketiminin artması, genetiği değiştirilmiş ürünlerin satışının artması ve gıdaların lezzetlerindeki azalmadan rahatsız olan tüketicilerin şikâyetlerinin artmasına neden olmuştur (Meneley, 2004). Bu tür ürünlerin günümüzün en büyük sağlık sorunu haline alan obeziteye neden olduğu düşünülürse, gıda güvenliğine verilmesi gereken önemi ortaya çıkartmaktadır. Bu nedenle doğal, yüksek kaliteli ve sağlıklı ürünlerin tercih edildiği gözlemlenmektedir (Ursulo Sto ve Unni, 2010).

3. Cittaslow (Yavaş Şehir) Kavramı

Yavaş Şehir kelime anlamı vurgulandığında, bir bölgede yaşayan yerel halkın, doğal ve kültürel yapısı bozulmamış, doğa ve çevre kirliliğinden uzak bir şekilde hayatlarına devam etmesi için modern şehir kavramına alternatif olarak ortaya atılmıştır (Mayer ve Knox, 2006). Yavaş Şehir hareketi, geleneksel ile modern, yerel ve küreseli bir araya getirerek insan ilişkilerinin çevreye duyarlılığını dikkate alan bir harekettir (İçli, 2017).

İtalyanca Citta (Şehir) ve İngilizce Slow (Yavaş) kelimelerinden oluşan Cittaslow kelimesi, ‘Yavaş Şehir’ anlamında kullanılmaktadır. Slow Food hareketinden sonra ortaya çıkan Cittaslow Hareketi, küreselleşmenin sonucu olarak monotonlaşan şehirlerin dokusunun ve yaşam tarzının standartlaşmasına engel olmak amacıyla bir araya gelen kentler birliğidir. Küreselleşmenin yol açtığı homojen yapılardan uzaklaşmak, özgün kimliğini koruyarak varlığını sürdürmek isteyen küçük kasabaların ve kentlerin oluşturduğu bir birliktir (Cittaslow Türkiye, 2018). Yavaş Şehirler Birliği sadece var olan değerlerin korunmasını amaçlamamış, aynı zamanda periyodik kontrollerle sürekliliği sağlamayı hedeflemiştir (Bilgi, 2013). Bu birlik toplumların ilerlemesini engellemenin aksine şehirlerin kendilerine has kimlikler oluşturulması ve bu

kimliklerinin yaşatılmasına yönelik bir harekettir (Küçükali ve Şen, 2017).

Yavaş Şehir Sloganı: İtalyanca “Cittaslow Rete Internazionale delle città del buon vivere”, İngilizcesi “ International network of towns where quality of life is important”, Türkçe anlamı ise “Cittaslow Birliği: Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslararası Ağı” şeklindedir (Cittaslow International Charter, 2011). Bu ağa katılımın ilk sırasında Avrupa ülkeleri olmak üzere diğer kıtalarda da hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Bu kentlerin neredeyse yüzde ellisi İtalya’da bulunmaktadır. Cittaslow hareketi İtalya dışında pek çok şehrin ilgisini çekmektedir. Almanya, ABD, Avustralya, İngiltere, Norveç, Polonya ve Yeni Zelanda’da Cittaslow sayısı gittikçe artmaktadır. (Miele, 2008).

Cittaslow felsefesi şehirlerdeki yaşam kalitesinin artırılmasının yanı sıra tek tip şehir statüsünü ortadan kaldırıp yerel şehirlerin ortaya çıkmasını amaçlar. Çünkü yerel değerler ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan daha uzun ömürlüdür ve sürdürülebilirdir (Ergüven, 2011). Kaliteli gıda, sürdürülebilir finans, doğal ve sağlıklı çevre ile kültürel etkinliklerin devam ettirildiği bir ortam oluşturularak, bireylerin yaşamdan daha fazla zevk almasını amaçlayan hareketin en önemli etkeni yiyeceklerdir. Yiyecekler, kültürel kimliğin önemli bir kısmını oluşturur. Bu kimlik sayesinde yerel kültür, küreselleşme ile başa çıkabilmektedir (Loades, 2005). Diğer taraftan Yavaş Şehir hareketinin mihenk taşlarından birinin yerel ekonomiler olduğunu söylemek mümkündür. Endüstri Devrimi ile birlikte gelen küresel sorunlara çözüm olacağı düşünülen teknolojik gelişmeler, yerel ekonomiye ve kültüre çözüm değil daha çok sorun getirmiştir. Yerel üretimin doğal sürecini olumsuz yönde etkilemesinin yanı sıra hava, toprak, su kirliliği ve genetiği değiştirilmiş ürünlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Yurtseven, 2007).

Hız, kalitesi düşük, sürdürülebilirlikten uzak, tarihi ve kültürel değerlerin unutulduğu, birbirinin kopyası olan yapılar ve yaşamlara neden olmaktadır. Yavaş kavramı ise toplumlara ve bireylere özgü ve yüksek kalitede üretim ve tüketim yapılan, kişilere alternatiflerin sunulduğu,

yerel geleneklerin ve lezzetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır (Grzelak-Kostulska, Hołowiecka, Kwiatkowski, 2011).

Cittaslow, Yavaş Yemek hareketini küçük kentlerin gelişim ve planlamasında kullanmayı hedefleyen uluslararası bir ağıdır (Miele, 2008). Cittaslow, yerel kimlik ve geleneksel dokuya önem vermektedir (Radstrom, 2011). Son yıllarda Dünya’da hızla artış gösteren harekete katılım Türkiye’de de oldukça hızlı artmaktadır. İsmi tam tersine hızla gelişen ve büyüyen bu ağın Türkiye’deki öncülüğünü Seferihisar yapmaktadır. Seferihisar’ın Yavaş Şehir hareketine katılımıyla kente bir turizm hareketliliği gelmiş, bu hareketlilik 60’ın üzerinde şehrin bu ağa başvurması için çalışmalarına ön ayak olmuştur (Olgun, 2016). Yavaş Şehir Hareketi ile kentlerin kendilerine özgü kimliklerini koruması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir (Nilsson, Svård, Widarsson ve Wirell, 2011).

Cittaslow, küçük şehirlerdeki yaşam kalitesinin sürdürülebilir olması için çalışan küçük şehirlerdeki büyüyen bir ağıdır. Bu ağ, 1999 yılındaki belediye başkanı olan P. Saturnini’nin önderliğinde Greve in Chianti kentinde, şehirlerin yaşam kalitesini yükseltmek amacıyla başlamıştır. Kısa sürede Bra (F. Guida), Orvieto (S. Cimicchi) ve Positano (D. Marrone) belediye başkanları tarafından kabul görmüştür (CittaslowTürkiye, 2018). Bu gelişmelerin ardından Slow Food hareketinin başkanı olan C. Petrini’den de destek alarak uluslararası alanlara yayılmaya başladılar (Doğutürk, 2010). Böylece adım adım gelişen nitelikli ağırlama, kentsel anlamda özgün olmak için bir araya gelen uluslararası bir ağ olarak ortaya çıkan Cittaslow ağı (Doğutürk, 2010) günümüzde 30 ülkede 252 üyeye ulaşmıştır (Cittaslow International, 2018).

Yerel kimliğin canlandırılması için yavaş şehir hareketi oldukça etkindir. Bu doğrultuda bu hareket içerisinde yer almak isteyen bazı kuralları uygulamak zorundadırlar (Sezgin ve Ünüvar, 2011). Bu kurallar:

- Yavaş Şehir hareketi için kullanılan uluslararası logonun kullanılması,

- Hareketin başlıca hedefleri doğrultusunda doğrudan ve dolaylı çalışan kamu ve özel sektöre destek verilmesi,
- Yaşanılan çevrenin korunması, şehrin kendine has özelliklerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve doğayla iç içe bir hayat sağlanması,
- Ses ve gürültü kirliliğini azaltılması,
- Teknoloji ile altyapı çalışmaları desteklenerek şehrin tarihi yapısını korunması,
- Şehir merkezinin motorlu taşıtlardan arındırılarak yayalara ayrılan alanların artırılması,
- Tamamen yerli üretim ürünlerin kullanılarak gıda üretimi yapılması,
- Yerli pazarların desteklenmesi ve yerel ürünlerin temin edilebileceği alışveriş yerlerinin kurulması,
- Yerel halka ve gelen turistlere Yavaş Şehir hareketi bilincinin her fırsatta anlatılması.

Cittaslow ağına katılmak isteyen bir şehir, bazı yükümlülükleri kabul ederek Birlik Tüzüğüne imza atmak zorundadır. Bütün üye şehirler yılda bir kez farklı şehirlerde olmak şartıyla toplanırlar. Bu toplantılarda bir yıllık süreç değerlendirilir ve sonraki bir yıllık süreçlerle ilgili olarak uygulamalar planlanır. Ayrıca bu toplantıların bir başka amacı da ağa yeni katılan üye şehirlerin yetkililerine Cittaslow hareketinin düzenlenen seminerde ayrıntılarının anlatılmasıdır (Keskin,2010).

Bir şehrin Cittaslow unvanına sahip olması için şehrin sürekli kontrolünün sağlanması ve belirli periyotlarla görevliler aracılığıyla denetlenmesi gerekmektedir. Yavaş şehir logosu ise turuncu renkli salyangoz böceğidir (Günerhan, Erdem, Günerhan, 2010). Salyangoz yavaşlık ve dinlenmeyi temsil eder (Weiner, 2005). Evini her yere taşıyabilmesi, yol alabilmek için oldukça fazla çaba harcaması ve acele etmemesi en belirgin özelliğidir. Cittaslow bu özellikten yola çıkarak bu felsefeyi geliştirmeyi amaçlar. Salyangozların yaşamından iki temel sonuç çıkar:

- Salyangoz yavaş hareket eder (Hızlı olmak düşüncesiz ve acele hareket etmeyi gerektirir).
- Salyangoz evini sırtında taşır (Gittiği her yere evini götürebilir) (Yurtseven, 2007).

Şekil: Cittaslow Logosu

Logonun üstündeki binalar donuk, ruhsuz ve zevksiz betonarme binaları ifade ederken, önünde bulunan salyangoz bu ifadeyi protesto etmek amacıyla sembolleştirilmiştir. Yemek kültüründen şehir planlamasına kadar her bir detayın geleneklere ve tarihi miraslara da uygun olacak şekilde sakinlik esasına göre olması gerektiğini ifade eder.

Cittaslow şehrin dokusunun, gelenek-göreneklerinin, kültür ve tarihi miraslarının, müziğinin ve eğlencelerinin uyum içerisinde olması, şehre gelen ziyaretçilerin bu uyumu fark edip bundan hoşnut kaldıkları bir ortam oluşması demektir. Yerel kültürün ve dokunun sadece yörenin yaşlıları değil, gelecek nesillerin de bu kültürü tanıyıp koruması amaçlanır (Kabacık,2015).

Yavaş Şehir Hareketinin temel bileşeni yavaşlıktır ancak bu yavaşlığın yanlış kurgulanmaması gerekmektedir. Yavaş hareketi, teknolojiye karşı değil, teknoloji ile birlikte gelişen bir akımdır. Yavaşlık denilince her şeyi yavaş yaşamak anlamına gelmemelidir. Hayatın akışı içerisinde yapılan eylemlerin daha tatmin edici seviyede olması gerekmektedir (Olgun, 2016). Günümüzde teknoloji ile dünyanın diğer ucu ile görüntülü konuşma yapılırken, bu mekanın anlamını yitirmesi gibi algılanmaktadır (Gottscholk, 1999). Yavaş hareketinin temelini aslında sahip olunan zamanın gerekli ve önemli işler için kullanılmasıdır. Yani insanların günlük yaşamları içerisinde hayatın akışı doğrultusunda zamanlarını doğru kullanmaları gerekmektedir (Parkins, 2004). Yavaş hareketi, şehirlere kendi kimliklerini kazandırmanın yanı sıra kişilere de kendi kimliklerini kazandırma açısından iyi bir alternatif hareket olma özelliği sağlamaktadır (Sağır, 2017).

Yavaş Şehir Olmanın Olumlu ve Olumsuz Yanları

Yavaş Şehir akımının bulunduğu bölgeye sağlayabileceği katkılar şu şekilde sıralanabilir:

- Yavaş Şehirler sağlıklı yaşam için gerekli ortamı sağlar, genetiği ile oynanmamış ve geleneksel ürünlerin yerel yetiştirme yöntemleri ile sağlıklı ürünler üretilmesini sağlar.
- Hazır gıda üretimini engeller.
- Geleneksel ve modern kentler arasında bağ oluşturup kaliteli yaşama olanağı sağlar.
- Tek tip şehirlerin oluşmasının önüne geçer ve kentlerin özgün kimliklerinin yok olmasını engeller.
- Enerji kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlar ve çevreye daha az zararlı, temiz ve yenilebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırır.
- Şehirlerin kendi markalarının oluşmasını sağlar. Örneğin Bursa İskender ve Akçabat köfte şehirlerin markalaşmasını ve kendini pazarlamasını sağlar.
- Yavaş şehirlerde motorlu taşıt kullanımını azaltıp daha çok bisiklet ve yaya yolu yapılmasını sağlar. Bu sayede şehrin mimari tasarımının deformasyonunu engeller.
- Gittikçe sıradanlaşan ve monotonlaşan günlük yaşamın stresinden uzaklaşıp hayattan zevk alınmasını sağlar. Psikolojik olarak insanların rahatlayıp hayatı anlamlandırmalarını sağlar (Olgun,2016).

Her ne kadar Cittaslow yerel bir hareket olarak ortaya atılsa da bu ağa katılan şehirler çoğaldıkça bu süreç yerel hareket olmaktan çıkmaya, küreselleşmeye doğru ilerlemeye başlamıştır. Ayrıca ortaya atılan kriterler her bir üye şehir için yerine getirilmesi gerekirken bu şehirlerin hepsine farklı ölçüde uygulanması tehlikesi vardır. Diğer bir risk ise Cittaslow başkenti olan kentin başvuru yapılan kentler arasında ön eleme yaparken tarafsızlığını yitirebilme riskidir. Diğer olumsuzluklar ise; halk, çalışmalardan yeterince haberdar olmayabilir ve bu nedenle ciddiye almayabilir. Başka bir sorun ise bir kentin Yavaş Şehir olduktan sonra kontrol ve yönetilme mekanizmasının yeterli olmamasıdır (Ergüven, 2011).

Yavaş şehir olan kentlerde planlanan projelerin hayata geçirilmesi aşamasında oldukça fazla betonarme binaların yapılması halkı endişelendirmektedir. Üyelikle gelen süreçte mimari alanda yaşanan canlanma yeşil alan tahribatına neden olmaktadır (Olgun, 2016). Yavaş şehirlerde yaşayan halk bu durumdan memnun görünmektedir ancak bir taraftan da ilerleyen aşamalarda bu özelliği kaybetme korkusu yaşamaktadırlar. Aynı zamanda

markalaşan şehirlerde bu durumdan çıkar sağlayan, bu durumu rant amacıyla kullanmaya çalışan insanlar da çoğalmaktadır.

Yavaş şehir hareketini, başlangıç noktası olan İtalya'nın dışına çıkararak çeşitli bölgelere yayılmasıyla küresellik kazanmıştır. Yavaş şehirlerin Dünya'daki dağılımına bakıldığında ilk üç ülke İtalya, Polonya ve Almanya'dır. Ardından Güney Kore ve Türkiye gelmektedir. Diğer gelişmiş ülkelerde ise yavaş şehir sayılarının oldukça az olduğu görülmektedir (Vatansever Deviren ve Yıldız, 2015).

Türkiye'de Yavaş Şehir hareketinin başkenti İzmir'in Seferihisar ilçesidir. İlçenin Cittaslow ağına katılması ile birlikte turizm canlanmış ve birçok ilçenin Cittaslow olma yolunda önünü açmıştır (Olgun, 2016). Türkiye'de toplam 15 şehir bu ağa katılmaya hak kazanmıştır. Bunlar 2009 yılında İzmir/Seferihisar, 2011 yılında Çanakkale/Gökçeada, Muğla/Akyaka, Sakarya/Taraklı, Aydın/Yenipazar, 2012 yılında Isparta/Yalvaç, Kırklareli/Vize, Ordu/Perşembe, 2013 yılında Şanlıurfa/Halfeti, 2015 yılında Artvin/Şavşat, 2016 yılında Erzurum/Uzundere, 2017 yılında Isparta/Eğirdir, Sinop/Gerze, Bolu/Göynük ve 2018 yılında Bolu/Mudurnu'dur (Zengin ve Genç, 2018). Türkiye'deki Yavaş Şehir sayısının artması sahip olduğumuz kültürel ve doğal değerlerin gelecek nesillere bozulmadan aktarılabilmesi anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Karahmet, 2013).

Türkiye'deki Yavaş şehir statüsüne ulaşmış kentlerden hiçbiri doğrudan İtalya'daki Cittaslow Merkezi tarafından denetlenmemiştir. Türkiye'deki üyelik başvurularının değerlendirilmesi Ulusal Koordinatörlüğü yürüten Seferihisar Belediyesi ve Cittaslow Bilim Kurulu ile Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği yürütmektedir (Savaş Yavuzçehre ve Donat,2017).

4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın evrenini, Perşembe ilçesinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Araştırmanın Perşembe ilçesinde yapılmasının nedeni, Perşembe ilçesinin Karadeniz Bölgesi'ndeki ilk Cittaslow unvanını alan ilçe olmasının yanı sıra

ülkemizdeki 15 Cittaslow şehrinden biri olmasıdır.

Araştırma kapsamında araştırma evreninin çok geniş olması, bütün evrene ulaşabilmeyi olanaksız kılmaktadır. Bu nedenle evreni temsil edebilecek bir örneklem belirlenmesi hem zaman hem de maliyet açısından kolaylık sağlayacaktır. Örneklem üzerinde yapılan araştırmalar çoğu zaman bütün evrenin incelenmesiyle elde edilen sonuçlar kadar geçerlidir.

TUIK 2016 ADNKS verilerine göre Perşembe ilçesi nüfusu 31.064 kişi olarak açıklanmıştır (Perşembe Kaymakamlığı, 2017). Perşembe ilçesinin evren büyüklüğüne bakıldığında 50000 olduğu varsayılarak geçerli anket uygulanan kişi sayısı 381 olarak belirlenmiştir.

Andarabi (2010), yapmış olduğu tez çalışmasında kullanmış olduğu ‘Cittaslow Markasına Sahip Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz: Seferihisar Örneği’ adlı anket çalışmasından yararlanılacaktır.

Anketin birinci bölümünde katılımcıların bireysel ve demografik özelliklerine ilişkin 6 soru ve o

yöredeki turizm faaliyetleri konusunda tavırlarını belirlemek için 7 soru yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde araştırmaya katılanların Cittaslow markasına yaklaşımlarını belirlemek, yerel halkın Cittaslow markasının turizmle etkileşimini ölçmek için kapalı uçlu ifadeler yer almaktadır.

5. Bulgular Ve Yorumlar

Bu bölümde, Perşembe ilçesinde yaşayan yerele halka uygulanan anket çalışması sonucunda elde edilen verilen analiz edilmiştir. Ankete katılım sağlayan yerel halkın demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, medeni durum, mesleki durumu, çalıştığı sektör ve gelir seviyesi) ile frekans ve yüzdelik oranlarına ilişkin veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Örneklem grubunun demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de incelenmiştir. Alınan sonuçlara göre bu araştırmaya katılanların % 18,4’ü 18-25 yaş aralığında, % 25,2’si 26-35 yaş aralığında, % 37,4’ü 36-45 yaş aralığında ve % 19,0’u 46 yaş ve üzerindedir.

Tablo 1 Yerel Halkın Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımı (n=385)

Araştırmaya katılan Kişilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Değerlendirmeler			
Değişkenler	Grup	Frekans Değeri	(%)
Yaş	18-25	70	18,4
	26-35	96	25,2
	36-45	144	37,4
	46 Yaş ve Üzeri	75	19,0
Cinsiyet	Erkek	140	36,4
	Kadın	245	63,6
Medeni Durum	Evli-Çocuklu	142	36,9
	Evli-Çocuksuz	86	22,3
	Bekar	157	40,8
Mesleki Durum	Esnaf	69	17,9
	Kamu ve Yerel İdare Görevlisi	92	23,9
	Öğrenci	60	15,6
	Ev Hanımı	47	12,2
	Çiftçi/Hayvancı	33	8,6
	İşçi	41	10,6
Çalıştığı Sektör	Emekli	43	11,2
	Turizm Dışında Bir Sektörde Çalışırım	220	57,1
	Turizm Sektöründe Çalışırım	85	22,1
	Gelirim Bir Kısmı Turizm Sektöründendir	80	20,8
Gelir Seviyesi	Düşük Gelirli	139	36,1
	Orta Gelirli	203	52,7
	Yüksek Gelirli	43	11,2

Örneklem grubunun cinsiyete göre dağılımına bakıldığında % 36,4'ü erkek, % 63,6'sı kadın olduğu görülmektedir. Medeni duruma göre incelendiğinde örneklem grubunun % 36,9'unu evli-çocuklu, % 22,3'ünü evli-çocuksuz ve % 40,8'ini bekar bireylerin oluşturduğunu görmekteyiz. Örneklem grubu meslek durumuna göre incelendiğinde araştırmaya katılanların % 17,9'unu esnaf, % 23,9'u kamu ve yerel idare görevlisi, % 15,6'sı öğrenci, % 12,2'si ev hanımı, % 8,6'sı çiftçi/hayvancı, % 10,6'sı işçi ve % 11,2'si emeklidir. Araştırmaya katılanların gelir seviyesine bakıldığında % 36,1'i düşük gelirli, % 52,7'si orta gelirli ve % 11,2'si yüksek gelirlidir. Örneklem grubunun çalıştığı sektörlere bakıldığında araştırmaya katılanların % 57,1'inin geliri turizm dışından, % 22,1'inin gelirinin turizm sektöründen, % 20,8'inin ise gelirinin bir kısmı turizm sektöründendir.

Tablo 2 Katılımcıların Yöredeki Turist Yoğunluğuna İlişkin Görüşleri (n=385)

Araştırmaya Katılan Yöredeki Turist Yoğunluğuna İlişkin Görüşleri	Frekans Değeri	(%)
Evet	56	14,5
Hayır	329	85,5

Örneklem grubu içerisinden araştırmaya katılan kişilerin % 14,5'i turist yoğunluğundan endişe ederken, % 85,5'i bu konuda endişe etmediklerini belirtmiştir.

Örneklem grubuna yöneltilen soruda, turistlerin gelmesini istedikleri ülkeler gruplandırıldığında araştırmaya katılanların birden fazla seçeneği

işaretleme özgürlüğünün olması nedeniyle toplam cevap sayısı 673 çıkmıştır. Bu veriler ışığında katılımcıların % 20,4'ü çoğunlukla Avrupalı turistlerin gelmesini istedikleri görülmektedir. Avrupalı turistlerin ardından ikinci sırada % 17,4 ile Yerli 'Türk' turistler yer almaktadır. Araştırmaya katılanların % 3,1'i ise verilen ülke seçeneklerinden hiçbirini tercih etmemiştir.

Tablo 3 Araştırmaya Katılan Kişilerin Yöreye Gelmesini İstedikleri Turist Ülkelerine Göre Dağılımı

Araştırmaya Katılan Gelmesini İstedikleri Turist Ülkeleri	Frekans Değeri	(%)
Yerli "Türk"	117	17,4
Avrupa	137	20,4
Amerika	82	12,2
Uzak Doğulu	48	7,1
Orta Doğulu	48	7,1
Orta Asyalı	66	9,8
Arap Ülkeleri	70	10,4
Fark Etmez	84	12,5
Hiçbiri, Diğer	21	3,1

Tablo 4'te elde edilen veriler ışığında verilen ifadelerin her biri incelendiğinde "Cittaslow, turist sayısının artışında etkili bir markadır" ifadesine yerel halkın % 50,4'ü 'katılıyorum', % 21,0'i 'kısmen katılıyorum', %17,4'ü 'kesinlikle katılıyorum', % 9,1'i 'katılmıyorum', % 2,1'i ise 'kesinlikle katılmıyorum' şeklinde cevaplar verirken, araştırmaya katılanların 'katılıyorum', 'kısmen katılıyorum ve 'kesinlikle katılıyorum' cevaplarında yoğunlaşması ile ortaya çıkan 0,92 standart sapma Cittaslow unvanının turist sayısının artışında etkili bir marka olduğunu göstermektedir.

Tablo 4 Yerel Halkın Cittaslow Unvanına Yönelik Algısına İlişkin Görüşleri

Yerel Halkın Cittaslow Unvanına Yönelik Algısına İlişkin İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	X̄	σ
	1	2	3	4	5		
Cittaslow, turist sayısının artışında etkili bir markadır.	% 2,1	% 9,1	% 21,0	% 50,4	% 17,4	3,71	0,92
Cittaslow, yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir modeldir.	% 2,1	% 11,9	% 37,4	% 26,2	% 22,3	3,54	1,03
Cittaslow, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir.	% 3,6	% 15,3	% 31,2	% 30,1	% 19,7	3,47	1,08
Yaşadığım şehrin Cittaslow olmasından memnunuz.	% 8,8	% 10,6	% 26,8	% 35,6	% 18,2	3,43	1,16

Cittaslow unvanının etkisiyle ilgili “Cittaslow, yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir modeldir” ifadesine verilen yanıtlar % 37,4 ile ‘kısmen katılıyorum’, % 26,2 ile ‘katılıyorum’, % 22,3 ile ‘kesinlikle katılıyorum’, % 11,9 ile ‘katılmıyorum’ ve % 2,1 ile ‘kesinlikle katılmıyorum’ şeklindedir. Verilen yanıtların % 85,9 oranında ‘kısmen katılıyorum’, ‘katılıyorum’ ve ‘kesinlikle katılıyorum’ seçeneklerinde yoğunlaşması Cittaslow unvanının yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir model olduğunun belirtisidir.

“Cittaslow, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir” ifadesine % 31,2 ‘kısmen katılıyorum’, % 30,1 ‘katılıyorum’, % 19,7 ‘kesinlikle katılıyorum’, % 15,3 ‘katılmıyorum’ ve % 3,6 ‘kesinlikle katılmıyorum’ şeklinde verilen yanıtlar gösteriyor ki Cittaslow unvanı yerel halkın yaşam kalitesini yükseltmek için uygun bir modeldir.

Cittaslow ile ilgili verilen son ifadede “Yaşadığım şehrin Cittaslow olmasından memnunum” yargısını, araştırmaya katılan kişiler % 35,6’sı ‘katılıyorum’, % 26,8’i ‘kısmen katılmıyorum’, % 18,2’si ‘kesinlikle katılıyorum’, % 10,6’sı ‘katılmıyorum’, % 8,8’i ise ‘kesinlikle katılmıyorum’ olarak cevaplandırmıştır. Verilen cevapların ortalamasının 3,43 olması yerel halkın, yaşadığı şehrin Cittaslow olmasından memnun olduğunu ifade etmektedir.

6. Sonuç

Yakın dönemlerde Cittaslow ağına katılan şehirler çevresel ve kültürel değerleri korumakta önemli görevler üstlenmiştir. Kentlere özgü kültürel değerler ve farklılıklar turistlerin son dönemlerde ilgisini çeken faktörlerin başındadır. Yavaş şehirler de bu taleplerin sonucu ortaya çıkmış bir kavramdır. Turizmdeki sürdürülebilirlik kavramı, kaynakların doğal haliyle, kirletilmeden, tüketilmeden gelecek nesillere aktarılması ve korunmasını ifade etmektedir (Ünal, 2016).

Yavaş Şehir kavramı ile yavaş yemek ve turizm endüstrisi arasında oldukça yakın bir ilişki vardır. Aralarındaki ilişkinin temel bileşeni sürdürülebilirliktir. Cittaslow hareketinin yerel halkın yaşam kalitesi üzerindeki etkisi

araştırıldığında turizm gelirlerinin artması yerel halkın ekonomik anlamda kazancının da artması ve bu etkenle birlikte yerel halkın turizm ve yavaş şehir olgusuna daha sıcak baktığı söylenebilir. Yeni istihdamların artması, yapılan çevre düzenlemeleri, doğal ve kültürel yapının korunması, gelenek ve göreneklerin gelecek kuşaklara özgün bir şekilde aktarılması ve insanlar arası iletişimin korunması, ayrıca düzenlenen sosyal etkinliklerde artışın sağlanması kentsel yaşam kalitesinin arttığını göstermektedir. Yavaş şehir akımının en önemli hedefi yerel toplumun ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini arttırmaktır.

Alanyazın incelendiğinde özellikle Karadeniz Bölgesi’nde ilk Cittaslow unvanına sahip olan Perşembe ilçesi ile ilgili araştırmaların kısıtlı olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, Yavaş Şehir hareketinin daha iyi anlaşılacak, alanyazındaki boşluğu doldurmak ve literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu çalışmanın amacı 2 Kasım 2012 yılında Uluslararası Yavaş Şehirler Ağına katılan Ordu’nun Perşembe ilçesinde yerel halkın, turizme yaklaşımını belirlemek, Cittaslow unvanına ilişkin yaklaşımlarını ve Cittaslow unvanının ekonomik, sosyo-kültürel ve doğa ve çevre etkilerinin algısını ölçmektir.

Araştırmaya katılanlara yaşadıkları şehrin Yavaş Şehir olmasından duydukları memnuniyet ve Yavaş Şehir unvanının turist sayısının artışında etkili bir marka olmasına yönelik yöneltilen sorulara verilen cevaplar, Yavaş Şehir unvanının etkili bir marka olduğunun göstergesidir.

Araştırmaya katılan kişilerin % 85,5’i yöredeki turist yoğunluğundan endişe etmemektedirler. Ortaya çıkan sonuç katılımcıların yörelerindeki gelişen turizm faaliyetlerine olumlu baktıklarını göstermektedir. Yöreye gelen turist profilinin bilinçli olması ve Yavaş Şehir kriterlerine uygun davranmaları bu sonucu ortaya çıkartmıştır denilebilir.

Perşembe yöresi de sanayileşme ve ticaret açısından, Karadeniz bölgesinde bulunan diğer şehirler gibi; oldukça geri kalmıştır. Olumsuz bir etki gibi görünen bu geri kalmışlık neticesinde doğası ve gelenekleri deformasyona uğramamıştır. Aynı zamanda ülkede gelişmekte

olan ve gelişen bölgelerin maruz kaldığı hataları ve sorunları gözlemlene şansına sahiptir. Bu avantaj kullanılarak yöredeki doğal ve kültürel değerlerin sürdürülebilirliği sağlanarak turizm sektöründe gelişme sağlanabilir. Perşembe ilçesi, doğal ve kültürel değerlerini ülke ve hatta dünya genelinde yeteri kadar pazarlayamadığı aşıkardır. Ancak Cittaslow unvanı alındıktan sonra diğer şehirlerden farklılaşıp turizm arzına yanıt verebilecek duruma gelmiştir.

Özellikle yerel üretime verilen destek ve yerel ürünlerin tüketilmesini, organik üretimle bu ürünlerin değer kazanmasını sağlanarak yerel ekonomide hareketlilik yaratılmaktadır. Yerel üretim teknikleri ile hem doğaya ve çevreye zarar vermeden üretim yapılmakta hem de ekonomide istihdam ve refah artışını sağlamaktadır. Örneği ilk Yavaş Şehir olan İtalya'nın Bra şehrinde verilen destekle birlikte açılan peynir fabrikaları sayesinde hem istihdam sağlanmış hem de hayvancılığın gelişmesi sağlanmıştır (Sırım, 2012). Bunun yanında rekreasyonel faaliyetler kapsamında gerçekleştirilen geleneksel uygulamalar (örn. Urfa Sıra Geceleri) kültürel değerlerin korunmasına da katkı sağlayabilir.

Bu araştırmada Cittaslow unvanına sahip olan bir şehirde yaşadıklarından duyulan memnuniyetin, turist sayısındaki artışında etkili bir marka olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda Yavaş Şehir akımının ülkemizde gizli kalmış sayısız doğal, tarihi ve kültürel değerlerin gün yüzüne çıkması sağlanacaktır. Bu sayede birçok şehrimiz uluslararası statüde bir değer kazanacak ve ülkemizin tanıtımına katkı sağlayacaktır. Yavaş şehirlerin bir diğer özelliği de trafik ve hızın olmadığı şehirler olmasıdır. Bu şehirlerde toplu taşıma araçları daha cazip hale getirilerek kullanımın yoğunlaşması için gerekli teşvik çalışmaları yapılmalıdır. Örneğin şehrin belli noktalarına toplu taşıma araçları dışında araç girişinin engellenmesi ve bu şekilde toplu taşıma araçlarının daha hızlı hareket etmesi sağlanarak trafik yoğunluğunun azaltılması sağlanabilir. Yavaş Şehirlerde gastronomik geleneği ön plana çıkartmak, yerel ve özgün ürünlerin kullanımı destekleyici faaliyetlerde bulunulmalıdır. Bu bağlamda okullarda daha öncede var olan yerli

ürünler günleri düzenlenmeli ve bu gelenek yeniden yaşatılmalıdır. Bu şekilde hem çocuklarda yerel ürün bilinci oluşturulur hem de yerel halkın desteklenerek yerel üretime yönelmesi sağlanır.

Şehirlerin sözlü geçmişlerini canlandırmak için yetmiş beş yaş üstü yetişkinlerin anlattıkları masallardan yaptıkları yemeklere kadar birçok geleneğin gün yüzüne çıkması sağlanabilir (Bilgi, 2013).

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde Cittaslow unvanına sahip şehirlerde yerel halkın algısını ölçmek amacıyla yapılan çalışmaların oldukça az olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmacılar farklı destinasyonlarda yapacakları çalışmalar ile literatüre katkı sağlayabilirler.

7. Kaynakça

- Akman, E., Akman Ç., ve Karakuş, M. (2018). Yavaş Şehir Kriterleri Çerçevesinde Seferihisar Belediyesinin Faaliyetlerinden Yerel Halkın Memnuniyet Düzeyi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 65-84
- Andarabi, F. F. (2010). Citta-Slow Markasına Sahip Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz: Seferihisar Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barakazı, M., & Önçel, S. (2017). Rekreasyonel Turizm Faaliyeti Olarak Urfa Sıra Geceleri. *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 2(1), 87-97.
- Bilgi, M. G. (2013). Türkiye'nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 45-59.
- Cittaslow International Charter, (2011). 9 Ocak 2018 tarihinde <http://www.cittaslow.org/content/charter> adresinden erişildi.
- Cittaslow International. (2018), 7 Kasım 2018 tarihinde <http://www.cittaslow.org/> adresinden erişildi
- Cittaslow Türkiye (2018). Cittaslow Türkiye. 9 Ocak 2018 tarihinde <http://cittaslowturkiye.org/#cittaslow> adresinden erişildi.
- Coşar, Y. (2013). Yavaş Şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları Ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Doğutürk, G. (2010). Mimari ve Yaşam Kalitesi Bağlamında Yavaş Şehir Hareketi ve Seferihisar Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Ergüven, M. H. (2011). Cittaslow- Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği-Vize Örneği. *Organizasyon ve Yöntembilimleri Dergisi*, 3(2), 201-210.
- Gottscholk, S. (1999). Qualitative Sociology, Speed Culture: Fast Strategies in Televised Commercial ads. *Qualitative Sociology*, 22 (4), 311-329.
- Grzelak-Kostulska, E., Hołowicka, B., and Kwiatkowski, G. (2011). Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?. In *The Scale of Globalization. Think Globally, Act Locally, Change Individually in the 21st Century*, Ostrava: University of Ostrava Yayınları, 186-192.
- Günerhan, S. A., Erdem, Ü., ve Günerhan, H. (2010). Çevre ve Enerji Açısından Yavaş Şehir Hareketinin Gelişimi. *Tesisat Mühendisliği Dergisi*, 118, 32-37
- Hayes-Conroy, A., and Martin, D.G. (2010). Mobilising Bodies: Visceral Identification in The Slow Food Movement. *Transactions of The Institute of British Geographers*, 35 (2), 269-281.
- Honore, C. (2008). Yavaş. (Çeviri: Esen Gür), Alfa Yayınları, İstanbul.
- İçli, G. (2017). Yavaşlayan Kentler ve Yaşlılar. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi (YSAD)*, 10(2), 67-75.
- Kabacık, M. (2015). Orta Karadeniz’de Sakin Şehir(Citta Slow) Perşembe: Sakin Şehir Olma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Yöreye Katkıları. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 27- 40.
- Karatosun, N., ve Çakar, D. (2017). Effects of Cittaslow Movement on Conservation of Cultural Heritage: Case of Seferihisar & Halfeti, Turkey. *Dokuz Eylül Üniversitesi Civil Engineering and Architecture Dergisi*, 5(3), 71-82.
- Keskin, E.B. (2010). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış Açısı Olarak Yavaş Şehirler (Cittaslow): Seferihisar Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Kiper, P. (2004). Küreselleşme Sürecinde Kentlerimize Giren Yeni Tüketim Mekanları ve Yitirilen Kent Kimlikleri. *Planlama Dergisi*, 4, 14-18.
- Küçükali, A., ve Şen, U. (2017). Sakin Kent Hareketinin Çalışanlara Etkisi: Uzundere Örneği. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(15), 259-279.
- Leitch, A. (2013). Slow Food and The Politics of Pork Fat: Italian Food and European Identity. *Journal of Anthropology*, 68 (4), 437-462.
- Loades, C.M. (2005). Slow Cities and The Revitalization of Locality in The Age Of Globalization. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Institute Of Social Anthropology, University Of Oslo.
- Mayer, H., and Knox, P.L. (2006). Slow Cities: Sustainable Places in a Fast World. *Journal of Urban Affairs*, 28 (4), 321-334.
- Meneley, A. (2004). Extra Virgin Olive Oil and Slow Food. *Canadian Anthropology Society*, 46 (2), 165-176.
- Miele, M. (2008). Cittaslow: Producing Slowness Against the Fast Life. *Space and Polity*, 12(1), 135-156
- Nilsson, J.H., Svärd, A.C., Widarsson, Å., and Wirell, T. (2011). Cittaslow Eco-Gastronomic Heritage as a Tool for Destination Development. *Current Issues in Tourism*, 14(4), 373-386.
- Olgun, A. (2016). Yavaş Şehir (Cittaslow): Seferihisar Örneğiyle Ekonomik ve Mali Yapı, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Parkins, W. (2004). Out of The Time Fast Subjects and Slow Living. *Time & Society*, 13(2/3), 363-382.
- Perşembe Kaymakamlığı. (2017). 25 Eylül 2017 tarihinde <http://www.persembe.gov.tr/nufus> adresinden erişildi.
- Petrini, C., and Padovani, G. (2012). Slow Food Devrimi. (çev. Ç. EKGZ). Sinek Sekiz Yayınevi.
- Radstrom, S. (2011). A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity; an Introduction and History of Cittaslow. *IJPP Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 312-393.
- Sağır, G. (2017). Küreselleşmeden Geleneksele Dönüşte Slow Food ve Cittaslow Hareketi, *The Journalist Social Science Dergisi*, 1(2), 50-59.
- Şahinkaya, S. (2010). Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler.
- Savaş Yavuzçehre, P., ve Donat, O. (2017). Türkiye’de Sakin Kent (Cittaslow) Üyeliğinin Kamusal Mekanlara Etkisine Yönelik Bir İnceleme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 299 -320.
- Sezgin, M., ve Ünüvar, Ş. (2011). Sürdürülebilirlik ve Şehir Planlaması Ekseninde Yavaş Şehir. Çizgi Kitabevi.

- Sırım, V. (2012). Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi ve Türkiye Potansiyeli. *Tarih, Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 119-131.
- Slowfood Gençlik. (2018). Slow Food. 8 Ocak 2018 tarihinde <https://slowfoodgenclik.wordpress.com/slow-food/> adresinden erişildi.
- Ünal, Ç. (2016). Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar “Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm”. *Doğu Coğrafyası Dergisi*, 36(21), 13-28.
- Ursulo Sto, T., Sto, E., Arnold, T. and Unni, E. K. (2010). Case Studies in Sustainable Consumption and Production: Food and Agriculture. System Innovation for Sustainability, 3, Greenleaf Publishing, South Yorkshire, Great Britain, 6-44.
- Vatansever Deviren, N., ve Yıldız, O. (2015). Kontrolsüz Kentsel Büyüme Karşısı Bir Hareket: Ülke Deneyimleriyle Yavaş Şehirler. *Akademik Bakış Dergisi*, 51, 346-367.
- Weiner, S. (2005). The Slow Food Companion. Bra, İtaly, Centro Stampa Srl.
- Yıldırım, A., ve Karahmet, A. (2013). Yavaş Şehir Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu-Perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinden Analizi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(1), 11-20.
- Yurtseven, H. R. (2007). Slow Food ve Gökçeada: Yönetimsel Bir Yaklaşım.(Birinci Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Zengin, B., ve Genç, K. (2018). Yavaş Şehirlerin (Citta-Slow) Pazarlaması: Göynük Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 585-599.